

RESOURCE

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

UIT 'T VELD/

5 JUNI 2008

'BIOTECHNOLOGIEDEBAT IS GEJURIDISEERD'

Het debat over biotechnologie is doodgebloed, zegt biotech-watcher ir. Huib de Vriend, en dat is betreurenswaardig. 'In plaats van dat we praten over het milieu, de veranderde koers van de biotechconcerns en geavanceerder vormen van biotechnologie, verdoen we onze tijd met juridisch geharrewar.'

Donderdagavond 5 juni presenteren Vriend en ir. Piet Schenkelaars, beiden oud-Wageningers, in De Leeuwenborch een nieuwe, herziene editie van hun boek *Oogst uit het lab*. Op de omslag van het eerste boek, twintig jaar geleden, bestuderen drie figuren een uitvergrote afbeelding van chromosomen, met een bijna sinistere grijns op hun gezicht. De cover van de nieuwe editie toont echter acht vrolijke wortels, van ovaalwit tot donkerpaars. 'Toen we in de jaren tachtig in Wageningen biotechnologie gingen bestuderen, ontdekten we al snel de schaduwkanten van het manipuleren van levende cellen', zegt De Vriend, tegenwoordig consultant maar in de jaren tachtig verbonden aan de Boerengroep. 'Ons bezwaar was vooral dat de biotechnologie die tendensen in de landbouw versterkte die we maatschappelijk onaanvaardbaar vonden. Toen kwam bijvoorbeeld het gebruik van hormonen in de veeteelt in de belangstelling. Monsanto gebruikte biotechnologie om bacteriën het rundergroeihormoon bST te laten aanmaken, waarmee boeren hun koeien meer melk konden laten geven.'

De Vriend ziet de situatie nu positiever in. 'Overheden en onderzoekers houden tegenwoordig meer rekening met de bezwaren tegen biotechnologie in de samenleving', zegt De Vriend. 'In de biotechnologie zijn benaderingen als cisgenese en RNAi ontwikkeld, die genuanceerder zijn dan het lukraak schieten van soortvreemde genen in een DNA. Bovendien zie je dat de grote concerns als Pioneer en Monsanto nu ook droogteresistente gewassen ontwikkelen.'

Maar minder mooie kanten zijn er nog steeds, zegt De Vriend. 'Bedrijven en onderzoeksgroepen patenteren steeds meer genen van levende wezens. De makers van de Gouden Rijst, een rijst voor arme landen die door een genetische ingreep bètacaroteen aanmaakt, liepen al tegen zo'n veertig patenten aan. Die patenten komen bovendien in handen van steeds minder spelers, waardoor kleinere partijen de biotechnologie steeds vaker vaarwel zeggen. Reuzen als Monsanto blijven ondertussen maar bedrijven opkopen. Die concentratie van macht baart ons zorgen.' Debat over de positieve en negatieve kanten van biotechnologie is er echter niet meer, constateren de schrijvers. 'De argumenten worden eindeloos herhaald', zegt De Vriend. 'Terwijl onderzoekers proberen uit veldproeven op te maken of de nieuwe genen zich verspreiden, proberen tegenstanders de proeven te blokkeren. Doordat veel mensen zich op het winnen van die juridische procedures richten is de discussie over andere voor- en nadelen gestaakt. De rest van de samenleving wendt zich af van de haarkloverij en laat het nadenken over biotechnologie over aan een handjevol ingewijden. Wij vinden dat een verkeerde ontwikkeling. Vandaar ons boek.' / **Willem Koert**

Oogst uit het lab. Biotechnologie en voedselproductie. Uitgeverij Jan van Arkel, € 20, isbn 978 90 6224 471 3. Zie ook www.oogstuihetlab